

مستطابق

در سعادته باب عالی جاده سنده
اداره مخصوصه
محل اداره :

افطار :
مسکونه موافق آثار جدید مع المنوبه
قبول اولنور
درج ابدلین آثار اعاده ارتقا

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دین باحث هفته لقا رساله در

مؤسسه : ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی	القی آیانی
۶۰	۲۰
۸۰	۴۰
۸۰	۴۰

در سعادته

ولایاتده

مملک اجنبیه ده

تاریخ تاسیسی :

۱۱ نمرز ۳۲۴

در سعادته نسخه بی ۵۰ پار در

قبیلادن مقوا بورو ایله کوندریایر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

در سعادته بوسته ایله کوندریایر سه ولایات بدلی اخداولنور

بومنائی مشعردها بعض احادیث واردر. از جمله شهیداً وفات ایدن بر صحابی حقنده بعض ذوات طرفندن « اوکا نه سعادت که طوغری جنت اعلایه کیده جک » دینلمسی اوزرینه « نه بیلیرسکز ، بلکه مالایینی به دائر کلام ایتمش یاخود مایینی حقنده بخل وامسا کده بولونمش در » مألنده بر حدیث شریف وارد اولمشدر، كذلك لقمان حکیمه فی الاصل بر عبد حبشی ایکن نائل اولدینی مرتبه عالیة ولایتک سببی سؤال اولوندقد « انما ادركت هذا المقام بصدق الحديث واداء الحقوق وترك مالایینی » دیمش ایدی . یعنی بومقام عالی به شواوچ خصلت سایه سنده نائل اولوله بیلدم : طوغری سوز سویله مک، حقوق ناسه رعایت ایله مک برده هر درلو مالاییندن مجانبت ایتک .

خلاصه مقال ، وصایای جلیله نبویه نه افرادک، نه ده هیئت عمومیه نک هزلیات واضاعه اوقات ایله اشتغاله مساعد اولیوب دائماً تأمین ترقیات ایده جک تداییر جدیه ایله مشغول بولنمیزی مقتضیدر . بناء علی ذلك هبیز جدی اولهلم ، وظائفمیزی ایفا ایدلم .

مناسرتی اسماعیل صفی

نجائب قرآنیة

سورة ملك: آیت - ۱۵

« هو الذي جعل لكم الارض ذلولاً فامشوا في مناكبها وكلوا من رزقه - الآية »

ارضی سزه ذلول قلان اودر [الله جل شانہ حضرتلریدر . ذات الوهیتک حکمت علیه سیدر که ارضی سزه منقاد و مسخر ایتدی . امر واراده کزده تابع ، منافع ومصالح کزده موافق صورتنده خلق ایلدی . ایاقلریکزک التنده خوار و حقیردر ، سز آنی چیکنرسکز ، اوزرنده یورر کزرسکز . امریکزه کردان داده انقیاددر ، قبولر حفر ایدر ، معادن اخراج ایلر ، صولر اساله ایدر ، حبوبات زرع ایلر ، اشجار غرس ایدر ، مسکن و مأوالر انشا ایلر ، یوللر کشاد ایدرسکز . زمین اکر یک صلب و خشین اولایدی زراعت ایچون انسان آنک سینه سنی آچه مازدی ؛ اکر یک نرم و ملایم اولایدی انسانی حامل اوله میه جغندن قوملق و یاخود بتاقلق محللرده اولدینی کی انسان هریرده باتارایدی ؛ هرایکی تقدیر جهده نه حیات و اجتماع بشر ممکن ، نه اعمار و تزین ارض قابل اولوردی .] شو حالده سز آنک اوموزلرنده یورویکده جناب حقل تقدیر ایلدیکی رزقندن اکل و تناول ایدک [ارضک سزک منافع و مصالح کزده موافق طرز و صورتنده یارادیلشنده کی حکمت علیه بی تأمل ایدکده اقطار و نواحی سنده کزوب توزک ، سیر و سیاحت

توع آلات و ادوات جدیده اختراع ایدلمش طورورکن ، بونلری استعماله امکان و قابلیت وار ایکن ولایتک اکثریت سنده حالا طرز قدیم اوزره حیوان ایله چیفت سورمکه ، خرمان دوکمه چالشمق مالایینی ایله اشتغالک الک قاحش لرندن دکلمیدر ؟ بویولده حرکت ایتک ، یودرلو خطالره اصرار ایله مک مغایر دیانت ، وصایای نبویه به بالالتزام مخالفت عد اولنمیزی ؟

لاحظه

شرح احادیث بو حدیثک بلاغتیی ایضاح صنددنده شویله دیمش لریدر : « من حسن اسلام » تعییر شریفی من تیعضیه ایله ایراد بیورولدی . زیرا « مالایینی » نک ترکی اسلامیتک بررکتی و یا علامتی اولوب رکن دیگریده « مایینی » نک ، وظائف مهمه نک ایفا سیدر . فقط مالایینی ترک ایدلدکجه وظائفک ایفا واستکماله حال وزمان قالمه جنی آشکار بولندینی و وصایای شرعیده دائماً تخلیه نک بیاننه تخلیه دن زیاده اهتمام بیوریله کلدیکی جهته شو حدیث شریفده صریحاً بالکسر ترک مالایینی ذکر اولونمشدر .

عباد مکلفینه تعلقی بولونان امور و احوال ایکی قسمه انقسام ایتکده در . بونلرک هر برینی انسان یا فعله چیقاریر یا خود ترک ایدر . بو اعتبار ایله اقسام درده بالغ اولور . بو اقسام اربعه نک ایکسی حسن عد اولونورکه بونلر مایینی ایسه مک ، مالایینی ترک ایتکدر . دیگر ایکسی ده امر قیحدرکه اولکیلرک عکسیدر . ترک قبایح ایله تخلیه و تبرئه خصوصنه اعتنا اولونمادچه محاسن و کمالات ایله تخلیه ذات ایدیله میه جکی امر طبعی و آشکاردر [بناء علیه بعض بلغای عرب « من اشتغل بمالایینه فانه مایینه » دیمشدر . یعنی هرکیم مالایینی به صرف مساعی ایله افنای قوت ایدرسه مایینی کندیسنی نفوت ایدر ، بالاده ایضاح اولندینی اوزره استحصالنندن محروم قیلار .] بالجمله مکلفینه عائد اقسام مذکور نک درت عدد اولسنه مبنی حدیث شریف مذکور حقنده امام ابوداود علیه الرحمه « ربع الاسلام » عد اولونمغه شایاندر دیمش ایسه ده ابن حجر مرحوم منطوقی اعتباریله (نصف الاسلام) ، مفهومی ده برابرجه ملاحظه اولوندقد تمام اسلام زبده جمیع احکام اولسنده شبه یوقدر دیور . زیرا تمام اسلامیت ، امتثال اوامر شریعت (مالایینی) اولان بالجمله ملایه و مناهی یی ترک ایله (مایینی) اولان وظائف عبودیتی ایفادن عبارتدر . حدیث شریفده ایسه بونلرک برنجیسی صریحاً مذکور ، ایکنجیسی ده من تبعیضیه دلالتیله منفه مدر .

الحاصل بو حدیث شریف نفس انسانیه بی رذائل و نقایصدن تهذیب طریقته ارشاد ایتکده اولدینی کی انسان ایچون هیچ بر نفع حقیقی تأمین ایتمین هر درلو اشتغالاتدن ده زاجر اولور . بناء علی ذلك بدائع جوامع الکلم محمدیدن عد اولنمده در . غایت موجز اولقله برابر بوتون ارکان اساسیه بی محتوی اولان درت حدیث شریفک بری بودر . دیگر لریده صره سی کلنججه بیان اولونه جقدر .

ایڈک و بو وجہ ایلہ پروردگار کرمکارک ہر طرفہ مبذولاً احسان ایلدیکی
نم وعواطفندن نوالہ چین اولک] .

انسان اقطار جہانده دونوب طولاشه رق نعم الہیہی اقتطاف ایلکم،
آثار ربانیہی تدقیق ایلہ عقل و عرفانی آرتمق ، مناظر مختلفہ فطرتی
تماشا ایلہ لبریز ذوق و نشاط اولمق ، جناب رب کرمک الطاف مالانہایہ سنی
حسن و درک ایلہ سوزان عشقی اولمق ایچوندرکہ حکمت علیہ نعم
وعواطفی روی زمینہ جابجا نشر ایتشددر . کرمک تحصیل علم و کمال ،
کرمک کسب و تجارت ایچون و کرمک اقوام منقرضہ نک خرابہ لرینہ بقایای
عظمت نماسنہ عطف نکاہ عبرت ، کرمک آثار خلقی تماشا و تدقیق ایلہ
تنویر فکر و وجدان ایتک اوزرہ نواحی عالمہ سیر و سیاحتہ جملہ انامی
ارشاد و ترغیبی و لاجل التجارہ سیر و سفر ایدنلرک مدح و ستایشنی
متضمن بر چوق آیات فرقانیہ شرف نزول ایتشددر .

روی زمینہ کنیش کنیش یوللر آچوبده آمدوشد ایتکلککلکز
ایچون جناب حق ارضی سزک منافع و مصالحکزه موافق صورتده
یاراتدی مال، نیفندہ اوله رق سورہ [نوح] ده (واللہ جعل لکم الارض
بساطاً . لتسلکوا منها سبلاً فجاجاً) بیورلمشددر . سورہ [مزمل] ده
(واکرون یضربون فی الارض یتبعون من فضل اللہ) آیت کریمہ سی ده
روی ارضده سیر و سفر ایدرک ابتغاء فضل اللہ ایدنلری ، طلبکار
فضل و کرم الہی اولانلری ، یعنی ربح و تمتع طلب و قصدیلہ اقطار
ارضده کزوب طولاشانلری مدح و ستایش بیوریور . تحصیل علم
افضل مکاسب اولدیغندن آیت کریمہ ده ذکر اولنان (ابتغاء فضل) ک
تحصیل علمہ عام و شامل اولدینی تفسیر ابو السعود ایلہ روح البیانده
مستوردر . تکلمہ رد المحتارک کتاب المضاربہ سندہ (یتبعون من
فضل اللہ) قول شریفی [یسافرون للتجارة] دیہ تفسیر اولندقدن
صکرہ عقد مضاربہ یہ « مضاربہ » دینلمسی مضارب طلب ربح اوزرہ
علی الاغلب روی زمینہ سیر و سفر ایتدیکیچوندر دینلمشددر . باقی !
جناب حق ربح و تمتعہ ہم فضل و کرمدر بیوریور . کسب تجارت
ایچون سیر و سیاحت ایدنلری مدح و ستایش ایدیور . مفسرین کرام
حضراتی ده تحصیل علم افضل مکاسب اولوب بودخی فضل و کرم الہی
طلب دیمک اولدیغندن تحصیل علم ایچون آخر دیارہ شدرحل ایدنلرده
بو ثناء الہیہ مظهردر دیورلر . سن دینک تعلیمات جلیلہ سنہ احالہ
نکاددقت ایت . بدخواهانک دین مبین اسلام حقندہ برر وسیلہ ایلہ جراتیاب
اولدقلری خلاف حقیقت بہتانلرہ الدائمہ . انلرک : ادبی ، اخلاقی ،
صحی ، اجتماعی ، اقتصادی ، اداری ، سیاسی ، حکمی .. دیہ صایوب
دوکوبده بتورہ مدکلری محاسن و کالاتک کافہ سنی اصل اصول الدین
اولان فرقان مبین جامعدر . احکام علیہ سی ہر عصر وزمانہ موافقدر .
بشریتک داریندہ رفاه و سعادتنی تکفادر . حکمت ضالہ مؤمندر، نرہ ده
بولورسہ انی آلور . قرون اخیرہ ده اسلامہ طاری اولان انحطاطک ،
فتور همتک انسبانی ، نهدن نشأت ایلدیکنی مؤرخین اسلام واضحاً
بیان ایدیورلر . قرون اولادہ عالم اسلامک سطوت و شوکتی، فضل و کمالی

حالا زیور جہان اولان آثار عظمت و مفخرتیہ عیاندر . بودہ اودستور
مکرمک احکام عدل و عرفانہ حسن اقتدادن ظہورہ کلش اولدیغہ
آثار اجانب بیلہ شہادت ایدیور .

قرآن کریمده سیروسفرہ ترغیب و تشویقی متضمن اوامر و وصایای
الہیہ اون درت محلدہ تکرر ایتشددر . بوکا متدائر آیات جلیلہ بروجہ
زیر نقل اولنور :

(قد خلت من قبلکم سنن فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان
عاقبہ المکذبین) (سورہ آل عمران — آیت ۱۳۷)

(قل سیروا فی الارض ثم انظروا کیف کان عاقبہ المکذبین)

(سورہ انعام — آیت ۱۱)

(افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین من قبلہم)

(سورہ یوسف — آیت ۱۰۹)

(فسیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبہ المکذبین)

(سورہ نحل — آیت ۳۶)

(الذی جعل لکم الارض مہدأ و سلك لکم فیہا سبلاً)

(سورہ طہ — آیت ۵۷)

(افلم یسیروا فی الارض فتکون لہم قلوب یعقلون ہا او آذان

یسعمون ہا فانہا لاتعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور)

(سورہ حج — آیت ۴۶)

(قل سیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبہ المجرمین)

(سورہ نمل — آیت ۷۰)

(قل سیروا فی الارض فانظروا کیف بدأ الخلق ثم اللہ ینشی النشاء

الآخرة ان اللہ علی کل شیء قدير) (سورہ عنکبوت — آیت ۲۰)

(اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین من قبلہم

کانوا اشد منهم قوۃ واثاروا الارض وعمروها اکثر مما عمروها — الایۃ)

(سورہ روم — آیت ۹)

(قل سیروا فی الارض فانظروا کیف کان عاقبہ الذین من قبل...

الآیۃ) (سورہ روم — آیت ۴۲)

(اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین من قبلہم

الآیۃ) (سورہ فاطر — آیت ۴۴)

(اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین کانوا من

قبلہم ... الآیۃ) (سورہ مؤمن — آیت ۲۱)

(افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین من

قبلہم ... الآیۃ) (سورہ مؤمن — آیت ۷۹)

(افلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبہ الذین من قبلہم

دمر اللہ علیہم وللاکفرین امثالہا) (سورہ محمد — آیت ۱۰)

مسلماتندرکہ متقدمینک آثار مجسمہ سنی کوزلہ کورمکدہ اول

قدر تأثیر قوی واردرکہ ایشتمکدہ اوتأثیر یوقدر .

شیدن کی بودمانندیدن

ان آثارنا تدل علینا فانظروا بعدنا الی الآثار

حوادثك تبشیراتی تبعه ملوكانه لرینی نه قدر دلشاد . نه قدر مبهتج و مفتخر ایتسه یری واردر . تبشیر اولنان بو عزم پادشاهی قلنرو حکومت سنیه لری ایچون انشاالله براعت استهلال خیر و فلاحدر .

با سفرها شاه کیخسرو شود

بی سفرها شاه کی خسرو شود

کتاب اللهده سیر و سفره بونج، ترغیب و تشویق ایله برابر آتی الذکر سکنر محنده ابن السبیل (یولچی یه) مواساتک بر و طاعتدن و خیر اتفاق جمه سندن اولدینی و آنلر محل اتفاق و صدقه اولوب مال غنیمتده دخی سهملری بولندینی بیان بیورلمشدر :

((و آتی المال علی جبه ذوی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل و السائلین و فی الرقاب - الایة)) (سوره بقره - آیت ۱۷۷)
((یسئلونک ماذا ینفقون قل ما انفقتم من خیر فلو الذین و الاقریین و الیتامی و المساکین و ابن السبیل - الایة)) (سوره بقره - آیت ۲۱۵)
((و اعبدوا الله و لاتشركوا به شیئاً و بالوالدین احساناً و بذی القربی و الیتامی و المساکین و الجارذی القربی و الجار الجنب و الصاحب بالجنب و ابن السبیل و ماملکت ایمانکم - الایة)) (سوره نساء - آیت ۳۵)
((و اعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسہ و للرسول و لذی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل - الایة))

(سوره انفال - آیت ۴۲)

((انما الصدقات للفقراء و المساکین و العاملین علیها و المؤلفة قلوبهم و فی الرقاب و الغارمین و فی سبیل الله و ابن السبیل - الایة))

(سوره توبه - آیت ۶۱)

((و آت ذا القربی حقہ و المسکین و ابن السبیل و لاتبذر تبذیراً))

(سوره اسری - آیت ۲۶)

((فأت ذا القربی حقہ و المسکین و ابن السبیل - الایة))

(سوره روم - آیت ۳۸)

((ما فاء الله علی رسوله من اهل القری فله و للرسول و لذی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل - الایة)) (سوره حشر - آیت ۷)

برکت زاده : اسماعیل صفی

صوک بهارده

• همیشه زادهم ایچون •

کدرلی ، سیسلی بر آقشامدی ؛ آغلا یوردی سما ،

بوتون افقلری صارمشدی محترز ، محبوب

بولو طر ... ایشته اوماتم نثار دمدہ ، بکا

اوزاتدی دست قضا پک آجیقلی بر مکتوب .

اوبر کتابه مقبردی ، ایلینجه نظر

قاراردی نور نکاهم ، براغبار صموت

ایچنده آغلادم ؛ آرتق اوشب صباحه قدر

کوزمده دالغه لوب طوردی بر جوان تابوت !

وقتیله نام و شهرت لری دنیای طومش اولان بونجه ملت لک اوجیم اثر لری درکه بوگون بزه انلرک حیات ماضیه لرینی و زائل اولمش شان و شوکت لری غیائاً کوستریور .

بوودها امثالی نیجه اوامر و تعلیمات سنیه بی کنیدیلرینه رهبر اتخاذ ایدن برچوق اعظم وقتیله سیر و سیاحت چیقیدیلر . تبعات عالمانه لری ایچون کوزل کوزل جولانکاهلر بولیدیلر . هر برر لری مشهوداتی ، معلومات مکتسبه سنی قید و ضبط ایتدی . سیاحت نامدر ، قاموسلر ، کلیاتلر ، موضوعات العلوملر ، ترجمه خاللر ، عمومی خصوصی تاریخلر یازلدی . تجارت ایچون دیار بعیده شدرحل ایدیلوب نطاق تجارت توسیع اولندی . ثروت بلاد تجارت ایله ازدیاد بولدی . اقوام اسلامیه ارمه سنده واسطه الفت و معاشرت پیدا اولدی . اداره منزله ، تدبیر مبدنه ، جغرافیایه ، احوال ارضه ، هیئت ، مناقب طبیعت ، صنایع شتایه دائر امته اثرلر هدییه ایدلدی . دیگر طرفدن ایسه تفسیر شریفه ، احادیث نبویه ، فقه ، اصول فقه ، احکام اعتقادییه ، قواعد لسانه ، فصاحت و بلاغت متدائر کتابلر تدوین اولنقده ایدی . احکام سلطانیه نامیله اصول ادارهیه متعلق کتابلر دخی یازیلهرق تامقام معلاى خلافتدن محتسبلره « بلدییه مأمورلرینه » ده شرطلره « پولیسلره » جانداریه لره یعنی ژاندارملره [۱] قدر مأمورین و مستخدمینک وظائفی کوسترلش و « رعیه یعنی تبعه اوزرینه تصرف مصلحت منوطدر » دستوری اصول اداره نک هر شعبه سنده اسالاس اتخاذ قلنهرق هر خصوص صده نظر مطالعیه آلمش ایدی .

بو جد و سغیر زمان سالفده کوندن کونه توسع و ترقی ایده ایده نهایت هجرت سنیه نک بشنجی و التنجی عصرلرینه طوغری دیار اسلامک هر جهتنده آثار فیوض ، انوار علم و کمال تموج ایدیور ایدی . دریغا ! که بر طرفدن اهل صلیک محاسده و هجوملری ، دیگر طرفدن سیل بلاکی جنکیزلرک طغیانلری ایله بوفر دوس عدل و عرفانک رونق و انتظامی خیلیدن خیلی خللدار اولدی . بوکاده عطالت ، نقصان همت و حمیت کی مغرب ملک و امت اولان احوال اسفناک انضمام ایتدی . عاقبت عالم اسلامده بو کوریلن نتایج ظهوره کلدی .

معروضات واقعه دن دخی مستبان اوله جفی اوزره اقطار جهانده سیر و سیاحتک منافع و فوائدی بی پایاندر . بونکچوندرکه عصر مزده ملل متمدنه نک حکمداران ، افراد خاندانی اکابر و اعیانی ، دانشوران و حکما سی ، ادبایی ، تجاری ، اهل حرفتی دنیایی کزوب طولاشیورلر . مشهودات و مکتسبات واقعه لرله بشریتی ، علی الخصوص منسوب اولدقلری دولت و وطنی غریق لطف و انعام ایدیورلر . پادشاه نوجاه افندمزک عن قریب بعض ولایاتی تشریف بیوره جقلرینه دائر اوراق

[۱] جادار : لغته سلاخی کیمسه معناسنده کلور . خدای عباسیه دورنده امور انضباطده استخدام اولنان سلاخی برنوع افراد « جاداربه » اطلاق اولنور ایدی . فرانسه زده معنای لغویسی اعتبارله سلاح آدمی دیمک اولان « ژان - د - آرم » ترکیب اضافیسی « جادار » وصف ترکیبده لفظاً و معنایاً نه قدر قریب و مشابه .